

ТЕОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ

План

- 1. Теорія політичної системи Д.
Істона**
- 2. Структурно-функціональна
модель політичної системи Г.
Алмонда**

Засновники теорії систем

**Людвіг фон
Берталанфі**
(1901 – 1972 рр.)
**Австро-
американський
біолог**

**Поняття „система”
до наукового обігу
ввів біолог
Людвіг фон
Берталанфі у 20-ті
роки ХХ століття для
визначення процесів
обміну клітини із
зовнішнім
середовищем**

Засновники теорії систем

**Людвіг фон
Берталанфі**
(1901 – 1972 рр.)
Австро-
американський
біолог

На його думку, система -
це сукупність
взаємозалежних елементів,
цілісність, що складається з
„елементів, що знаходяться
у взаємодії”

Система розвивається
завдяки тому, що реагує на
сигнали зовнішнього
середовища та вимоги своїх
внутрішніх елементів

Засновники теорії систем

Толкотт Парсонс
(1902-1979 р.)
Американський
соціолог

**Поняття „системи” на
розгляд суспільства переніс
Толкотт Парсонс**

**Він представив
суспільство як взаємодію
чотирьох підсистем, які
знаходяться у відносинах
взаємозалежності та
взаємообміну: економічної,
політичної, соціальної,
духовної**

Засновники теорії систем

Толкотт Парсонс
(1902-1979 р.)
Американський
соціолог

На думку
Т. Парсонса, кожній
суспільній системі
властиві чотири
основні функції, що
забезпечують її
збереження та
виживання

Перша функція

Толкотт Парсонс
(1902-1979 р.)
Американський
соціолог

Адаптація, тобто специфічний різновид взаємодії соціальних суб'єктів із середовищем, у результаті й у процесі якої відбувається пристосування її вимог до навколишнього середовища

Функцію адаптації в соціальній системі забезпечують політична та економічна підсистеми

Друга функція

Толкотт Парсонс
(1902-1979 р.)
Американський
соціолог

Другою функцією соціальної системи є досягнення цілей

Її забезпечує політична підсистема

Третя функція

Толкотт Парсонс
(1902-1979 р.)
Американський
соціолог

Інтеграція, тобто
досягнення стану
пов'язаності окремих
елементів, наявність
упорядкованості,
безконфліктності відносин
між соціальними
суб'єктами
Функцію інтеграції
забезпечують норми
права, правові інститути,
владні структури, звичаї

Четверта функція

Толкотт Парсонс
(1902-1979 р.)
Американський
соціолог

Четвертою функцією соціальної системи є підтримка системи

Вона забезпечується релігією, мораллю, суб'єктами соціалізації

Сучасні фахівці системного аналізу виділяють чотири основні ознаки системи

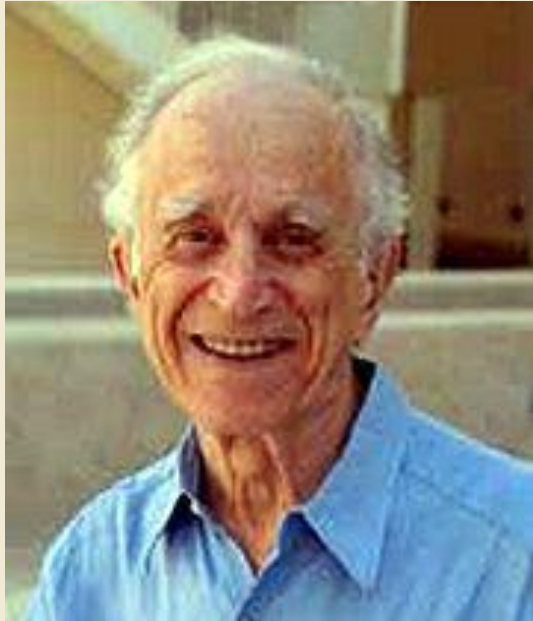
**Система
складається з
елементів**

**Система має
певні системні
властивості**

**Всі елементи
системи
взаємо-
пов'язані**

**Система
взаємодіє з
навколишнім
середовищем
(відкрита
система)**

Засновники теорії систем

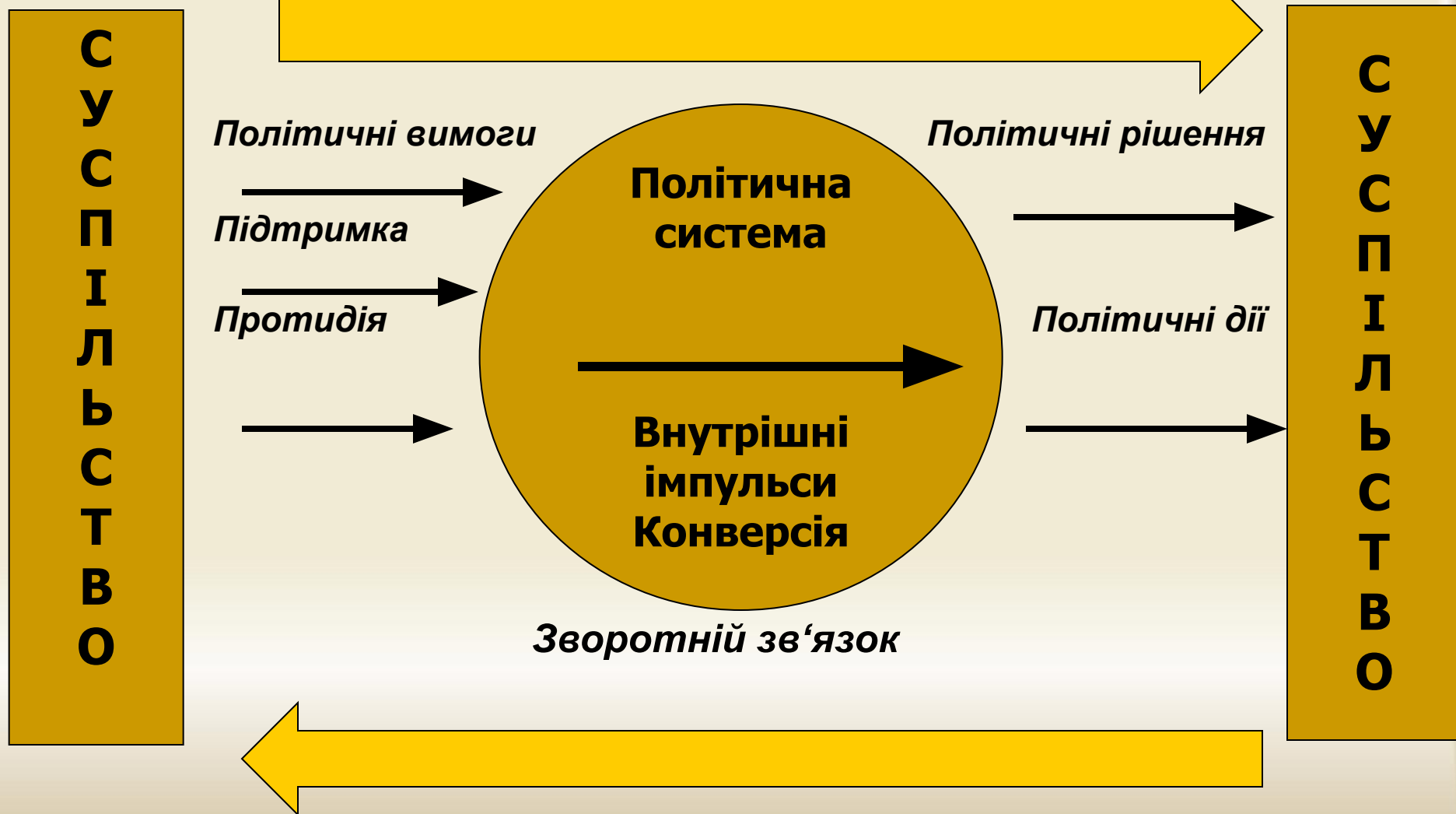
Девід Істон
(н. 1917 р.)
Американський
політолог

Засновником системного підходу в політології прийнято вважати Девіда Істона, який визначав політику як „вольовий розподіл цінностей”

У цьому контексті політична система – це сукупність таких взаємодій, завдяки яким цінності авторитарним способом приносяться в суспільство

Основні роботи: „Політична система” (1953 р.), „Концептуальна структура для політичного аналізу” (1965 р.), „Системний аналіз політичного життя” (1965 р.)

Модель політичної системи Д. Істона

Модель політичної системи Г. Алмонда

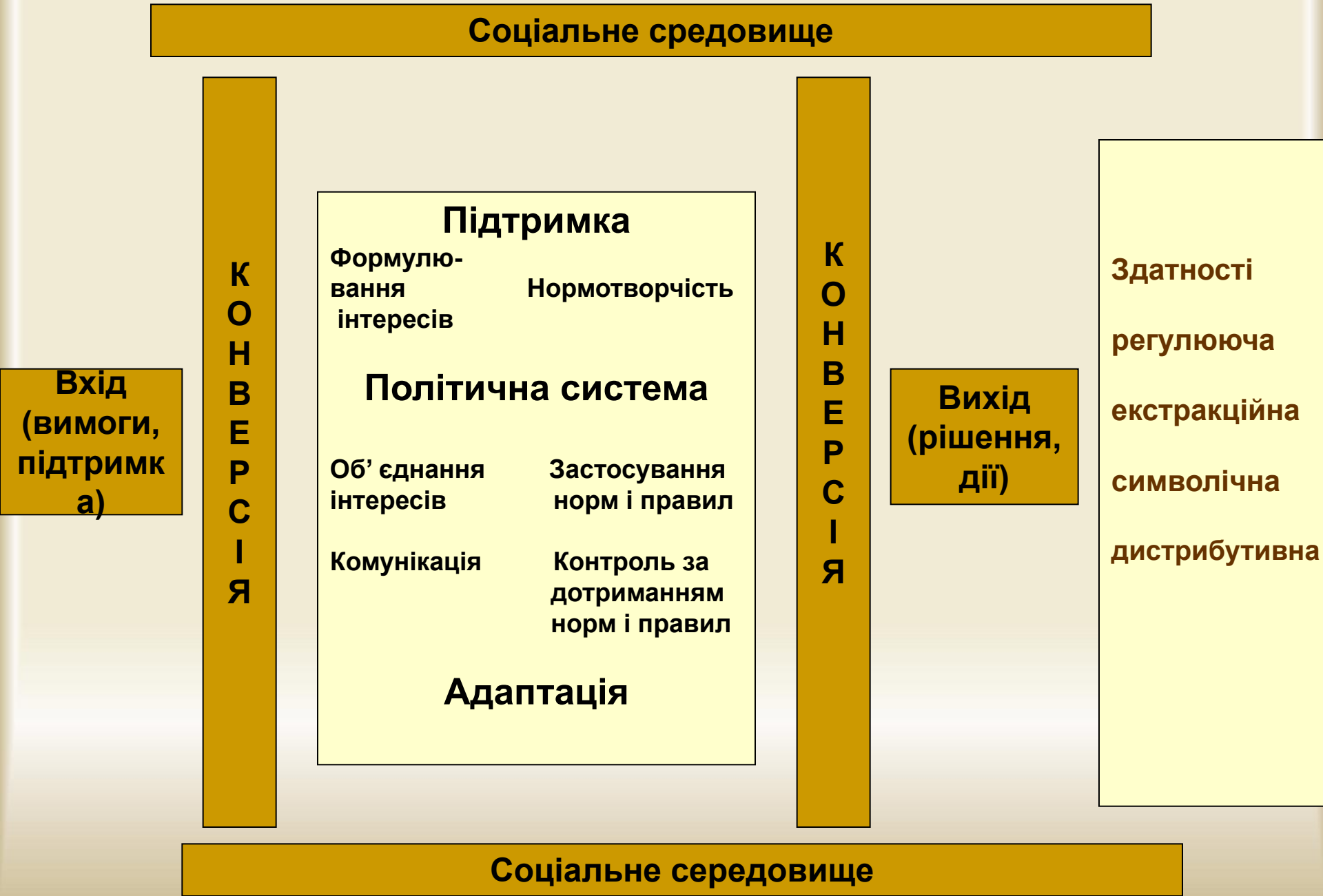
Габріель Алмонд
(1911-2002 рр.)
Американський
політолог

Г. Алмонд розглядав політичну систему як сукупність функцій усіх структур, що її складають

Він виділив наступні шість типів структур:

- 1) законодавча
- 2) виконавча
- 3) судова гілки влади
- 4) чиновництво
- 5) політичні партії
- 6) інші групи тиску

Модель політичної системи Г. Алмонда

Модель політичної системи Г. Алмонда

Габріель Алмонд
(1911-2002 рр.)
Американський
політолог

Функції політичної системи

1. Функції входу:

- політична соціалізація
- артикуляція інтересів
- агрегування, тобто поєднання інтересів
- політична комунікація

2. Функції виходу:

- розробка норм
- застосування норм
- контроль за їх дотриманням

Комунікативна теорія К. Дойча

**Карл Вольфганг
Дойч**

(1912 -1992 рр.)

**Німецький політолог
і соціолог чеського
походження**

Комунікативна модель політичної системи була створена Карлом Дойчем

У роботі «Нерви управління: моделі політичної комунікації та контролю» (1966 р.) він виходить із уявлення про політичну систему як процесу управління та координації зусиль суспільства по досягненню поставлених цілей

Комунікативна теорія К. Дойча

**Карл Вольфганг
Дойч**

(1912 -1992 рр.)

**Німецький політолог
і соціолог чеського
походження**

К. Дойч визначає політичну систему як мережу комунікацій та інформаційних потоків

При цьому саме уряд мобілізує політичну систему шляхом регулювання інформаційних потоків і комунікативних взаємодій між системою і середовищем, а також окремими блоками всередині самої системи

Комунікативна теорія К. Дойча

**Карл Вольфганг
Дойч**

(1912 -1992 рр.)

**Німецький політолог
і соціолог чеського
походження**

К. Дойч виділяє три основних типи комунікацій у політичній системі:

- 1) особисті, неформальні комунікації**
- 2) комунікації через організації**
- 3) комунікації через ЗМІ**